

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertiu[m]: est mysteriu[m] approbande veritatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Sermo De resurrectione dñi.

lotis gladio. Ego sum iesus fili tuus qui in fernu spoliatus: inde pres eduxi: et eternitas aditu deuicta morte referant. Gaude mater veneranda: quia data est mihi ois potestas in celo et in terra: et in nomine meo flectet omne genu. Tu pro post me in regno celorum super oes exaltaberis. Non posset profecto mens nostra inuestigare quam benigna fuerit illa uisitatio: quam blanda et amabilia uerba matris et filij: quam grossi et locuti ueriusque alteri aspectus. Postquam oia dilexerit filius a matre in leticia et desiderijs simul remanente. Retemur ergo et nos cum illa desiderantes uisitare filium suum gloriosum sedentem ad dexteram patris.

Tertium est mysterium approbationis. **T**ertium est quod sic dicitur in **Lu.** Surrexit dominus uere. **H**abuit autem ueritas dicitur resurrectionis testimonium ab angelis qui eam mulieribus nuntiauerunt. **N**am sic dicitur **Dionysius** .ii. ecc. hierar. **H**ec est lex diuinitus constituta ut qui sunt ex speciali gratia deo immediate superiores reuelent quod mediantibus deferant ad inferiores. **H**oc christi resurrectio primo angelis manifestata est et per angelos hominibus non omnibus sed testibus ordinata deo. **E**t dicitur **Act.** .iiij. Quorum testimonio deferret ad aliorum noticiam. **H**abuit itaque testimonium primo ut dicitur ab angelis: et a specialibus amicis christi: mulieribus scilicet deuotis et discipulis. **T**ertio habuit testimonium ab inimicis: scilicet iudeis et militibus custodiens sepulcrum qui dicebant corpus non esse in sepulcro. **N**am sicut dicitur **Matth.** .vi. **L**u mulieres absissent: ecce quidam de custodiibus uenerunt in ciuitate et nuntiauerunt principibus sacerdotum oia que facta fuerant. **z**c. **C**hris. **H**erodas a petrius diuulgata magis refulget. **S**ed sicut dicitur **Hiero.** Principes qui de buerant querri ad penam et iesum querere resurgente: perseverant in malicia. **U**bi sequitur **C**onsilio accepto pecunia copiosam dederunt mulieribus dicentes. **D**icite quod discipuli eius noc. ue. et fura. sunt enim uobis dormitibus. **z**c. **C**hris. **Q**ualiter furarent pauperes et idiote et neque apparere audentes. **S**i enim adhuc christum uiuum uidentes fugerunt quod mortuo eo non timuissent tot militum multitudinem. **p**ro quod autem non furati sunt prima nocte quando nullus sepulcro affuit. **S**abbaro enim petierunt a pilato custodiam. **Q**ua

re non persuasibilia sunt que de furto dicta sunt. **U**bi per que resurrectio non obumbrare conueniant: per hec eam faciunt clarere. **D**icentes enim quod discipuli furati sunt contentur non esse corpus in sepulcro. **F**urtum autem ostendit esse mendaciam custodiam militum et discipulorum pauor. **H**ec ille. **H**oc carat ecclesia. **D**icitur nunc iudei quod milites. **z**c. **T**ertio dedit ipse dominus testimonium ueritatis sue resurrectionis per multa signa siue argumenta. **A**ct. .j. **P**rebuit se ipsum uiuum in multis argumentis post passionem suam. **U**bi accipit argumentum per signo sensibilibus euidentibus quod inducit ad alium ueritatis manifestationem declarata. **E**st quod triplex ueritas circa resurrectionem iesu christi.

Prima est ueritas corporalis ueritatis.
Secunda est uitalis operationis.
Tertia est triumphalis glorificationis.
Quarta est diuinis uisionis.
Quinta est uictoria signatōis.

Prima est ueritas corporalis ueritatis. **D**eclarauit ei se resurrectum se in uero corpore solido non phantasticum uel raro siue aereo: quod corpus suum palpabile prebuit. **U**bi dicitur **Lu.** .vi. **P**alpite et uidete: quod spiritus carne et ossa non habet sic me uidetis dicitur. **T**ertio ostendit se resurrectum in corpore humano ostendit eis ueram effigiem quam oculis intuerent. **T**ertio in eodem corpore nunc: quod prius habuerat **Lu.** .vi. **U**idete manus meas et pedes meos: quod ego ipse sum. **N**ec enim esset ha resurrectio: nisi idem numero corpus iterato eidem aie ueretur. **E**t sic inuestitur: quod ueri corporis solidi est ueremissata figura: sed corpus christi apparuit discipulis in alia effigie: ut habet **Bar.** .vi. ergo. **z**c. **D**icendum fuit **Th** quod in potestate eius erat: ut ex eius aspectu formaretur in oculis intuentium forma quamlietetur cuius differens sufficiens ad hoc quod uideretur apparere in alia effigie absque tamen mutatione sui. **H**oc **Th.** .in. .iiij. par. q. .liij. **L**irca quod notandum est eundem **Th.** .vbi .s. q. .lv. quod resurrectio christi manifestata fuit hominibus per modum qui eis diuina reuelantur. **I**nnocentius autem diuersimode diuina hominibus sedem quod diuersimode se affecti. **N**am illi qui habent mentem bene dispositam secundum ueritatem diuinam percipiunt. **I**lli autem qui non habent mentem bene dispositam diuina non percipiunt nisi cum quadam confusione uerbicatis uel

de my. app. veritatis Jo. XLIX.

erroris. j. **L**oz. ij. Nialis hō non pcepit ea que sūt spūs dei. Et tō chris qbusdam ad credendū dispositis post resurrectionē in sua effigie apparuit. His autē in alia effigie qui circa fidē videbant tepescere. Un de ipsi dicebant. Nos autē sperabam⁹: qā ipse esset redempturus isrl: qñ tā euauis/ser spes eoz. Un Greg⁹ in omel. Talem se eis exhibuit in corpe q̄tis apd illos erat in mēte. Nō est tñ intelligendū q̄ chri stus se transformauerit in alienā effigiem: q̄uis hoc posset: s; vt dicit Lucas: oculi eorum tenebant ne eū agnoscerent.

Scōda est veritas vitæ/ līs opationis. Manifestauit enī se resurrexisse in corpe viuo: declarādo in se veritatez vite p opa triplicis vite. Primo per opus vite nutritiue. qā cū discipulis manducauitz bibit. vt dicit Lu. viij. Et sic dicere tur: Angeli in assumptis corpibus comedērat z biberūt p̄ Gen. xviij. Et in lib. Tob. z tñ ex hoc nō p̄cludit q̄ habeat corpora viua. s; nec p̄ hoc p̄cludit de chris. Dm q̄ alia est ratio de angelis et alia de chris. Nā angeli apparetēs nō asserēbat se esse hōies sic asseruit chris. Itē q̄ corpa ab angelis sūpta nō erāt viua vel aiata: nō erat in eis vera comestio: s; esset vera cibi contritioz tractatio in interiorē parte corpis assumpti. Un āgel⁹ dicit Tobie. x. Cū essem vobiscū: videbar q̄dem manducare z bibere vobiscū: s; ego abo inuisibili vto. Sed q̄ corpa chri vere fuit aiata: vera fuit ei⁹ comestio. q̄ dicit Aug⁹. Non prās s; egestas edendū aufert corpibus resurgētū. Scōdo q̄ opus vite sensitue in hō discipul⁹ ad istrogata r̄debat: z p̄ntes salutabat: in q̄ oñdebat se z videret audire. Tertio p̄ op⁹ vite intellectiue: in hō cū eis loq̄bat: z de scripturis diserebat.

Tertia est veritas triū Phalis glificationis. q̄ oñdit se se resurrexisse in corpe glificato. Dispensatiue ei factū fuerat vt ante mortē suam glia ab aia nō redūdaret in corpa ad hō vt redēptiois mysteriū impleret. et tō pacto hoc mysterio aia chri q̄ ab instanti creationis erat glorio sissima: statim in corpa in resurrectione resumptū gliaz suā diriuauit: z accepit cor

pus illud pfectiones corpis gliosi in q̄daz superexcellētia: s; subtilitate/ agilitate/ claritate/ z impassibilitate. Hmōi autē glām corpis oñdebat p hoc q̄ subito ab oculis discipuloz euanescebat. Licet enī hō possit etiam p virtutē diuinitatis in hōc p̄ditio corpore gliosi vt sit spūale. i. subiectum spūi. vt dicit ap̄ls. j. **L**oz. xv. ita q̄ ois actio corpis subdat voluntati spūs. Ideo q̄cūq; hō corpus glificat⁹/ hō in sua p̄tate videri q̄ndo vult: z q̄ nō vult/ nō videri. Dicit q̄ chris subito euauisse ab oculis discipuloz: vt q̄a desijt velle ab eis videri/ etiā eo p̄tate. vel q̄ subito abscedebat p̄ dorem agilitatis. S; q̄re non continue conuersabatur cū discipulis post resurrectōz sicut antē passionē. Ratio. Sicut dicit Tho. in. iij. p. q. lv. Licet ca resurrectōz dno erāt declarāda. i. ipsa veritas resurrectōis: et gloria resurgētis. Ad veritatē autē resurrectōis manifestandā sufficit q̄ pluries eis apparuit: z cū eis familiarit̄ locutus ē: z comedit z bibit: z se eis palpandū p̄buit. Ad glām autē resurrectionis manifestandā oportuit q̄ nō continue conuersaretur cū eis sicut ante fecerat ne videret ad talē vitaz resurrexisse qualem prius habuerat. Conolationē autē de continua sua p̄ntia eis in alia vita reponisistim illud Jo. xvij. Itē autē videbo vos z gaudebit cor vestrū. z gaudiu vestrū nōo tollet a vobis. In q̄bus autē locis illo inf̄medio tpe esset: incognitū est: cū hoc scriptura nō tradat. et in omni loco sit dicitio ei⁹. Hec ex Tho. Potest autē verificiter dici q̄ illo tpe erat cū aiabus patrū sanctorū in paradiso voluptatis.

Quarta est veritas diuinalis vnionis. Ostendit enī se vere resurrexisse in corpe viuo diuinitati z hoc per occultoz manifestationē: sicut p̄tū discipulis dicit Joā. v. Mittite in dexterā nauis retē et inuenietis. Dixerūt q̄: tā non valebāt trahere p̄ multitudine pisciū zc. Hoc etiā p̄tū cū se oñdit cognoscere cogitationes cordiū: di. Luc. vi. Quid turbati estis z cogitationes ascēdūt in corda v̄ra: Sol⁹ em de⁹ nouit cogitationes cordis. iij. Reg. viij. Tu sol⁹ nosti cor filioz hoim.

Quinta est veritas vi

De resurrectione domini De mysterio

eternalis signatio: quia vix ostendit se vere resurrexisse in corpore signato cicatricibus vulnere. **I**tem dixit discipulis suis **Luc. vi.** **U**idete manus meas et pedes meos. **Et Joa. xi.** dixit thome: Infer digitum tuum huc et vide manus meas: et affer manum tuam et mitte in lacum meum. **S**icut autem veniens christum sic fuerunt cicatrices vultus propter tres precipuas rationes.

Prima est ratio illuminative instructionis.

Secunda est ratio impetrative intercessionis.

Tertia est ratio declarative ostensionis.

Prima est ratio illuminative instructionis: ut vix per hoc instruemur de aliquo ad nostram salutem necessariis. **I**tem autem instructio est triplex.

Prima est instructio certificatio.

Prima est instructio certificatio: ut certum sit quod resurrexerit in illo eodem corpore in quo passus est. **I**tem **Jo. di. Lu. vi.** **U**idete manus meas et pedes meos. **Q**uia ego ipse sum. **S**ecunda est instructio commemoratio: ut vix per hoc instruamur illa divina vulnera continue gestare per memoriam in corde et per vire austeritate in corpore. **S**icut **Gal. vi.** **E**go stigmata domini Iesu in corpore meo porto. **I**tem etiam nos horat paulus **Phil. ii.** **H**ac sentite in vobis quod et in christo Iesu. **U**t enim christum pro nobis passi sunt recordemur: christus cicatrices vulnere quod pro nobis passus est servare voluit ut nos instruat ad recognoscendum quod nostri nunquam oblitiscimus quod per hoc sic crudeliter plagatus fuit: nam tanquam signum memoriam earum plagas servavit ut eas intueo nostri recordaret. **E**sa. li.

Ego tui non oblitiscar: ecce in manibus meis descripsi te. **I**tem in manibus meis est descriptio tua quod descriptio sunt plagae crucifixi.

Tertia est instructio reuocatio: ut scilicet nos instruat ad eum redire nos reuocando per cicatrices vulnere. **Q**uia dicit illud **Esa. xliij.** **R**euertere ad me quoniam redemisse. **C**onsideratio quod pro vulnere in corpore christi reducit nos in memoriam sanguinis illius sacratissimi pro nobis effusi quod nos ad deum reuocat misericordiam nobis promittendo. **2. Cor. xij.** **A**ccessisti ad sanguinem meum? loquere quod abel: videte ne recusetis loquentem.

Secunda est ratio impetrative intercessionis: ut vix per hoc propter supplicatio pro nobis flagitio: ut vix per hoc propter supplicatio pro nobis flagitio: ut vix per hoc propter supplicatio pro nobis flagitio.

Primo sue humanitatis ostensio: Nam in illa humanitate mediator est deus hominum. **U**t dicit **1. Cor. xv.** **C**hristum per humanam naturam rogare: et

apud patrem seipsum hominem demonstrare: eadem deus naturam in divinitate sue celsitudinem suscepisse.

Secundo charitativa affectio: quod nostram salutem desiderat. **Heb. viij.** **A**ccedens pro semetipsum ad deum ad interpellandum pro nobis. **Et Ro. viij.** **Q**ui est ad dexteram dei: ipse interpellat pro nobis: **S**ic autem interpellare scilicet ubi venit non in quantum deus est: quia sic est propter equalis: sed in quantum est homo dum vix affectu humanitatis nostram salutem desiderat et postulat. **N**on tamen rogat ecclesiam christum ut oriet pro nobis propter reverentiam persone sue: sed rogatur mus eum ut disponente: sicut non presumimus appellare sacerdotem diaconum: sed propter reverentiam sacerdotum quod est sublimius diaconum. **T**ertio pro nobis intercedit christus passionis sue rememoratione: vix per hoc demonstratio. **C**icatricum enim reparatio est quodammodo pro nobis apud patrem advocatio. **S**icut etiam miles tacet ab imperatore in petra quoniam vulnera quod pro amore et honore preulit demonstrat. **R**egit in historia sebo lastica. **Q**uia Antipater idumum magni herodis pater in quodam pillo in seruitum imperatoris multum vulneribus confusus est: quod tandem ab emulis accusatus reiectis vestibus dicit: **Q**ui impator? **N**olo me vobis excusare apud te: sed hec vulnera quod pro te suscepti loquuntur pro me: ego diligo te. **T**unc cesar ipsum in gratiam suscepit. **S**ic et christus vulnera propter ostendit: ut insinuet quantum deo propter obediuit: et quantum nos dilecti. **Jo. ij.** **S**iquis peccaverit ad vocatum venimus apud patrem Iesum christum iustitiam: et ipse est propter pietatis propter christi. **B**ern. **O** homo securum accessum habes apud deum: habes matrem an filium: et filium an patrem. **P**ater ostendit filio peccatorem et verba: filius ostendit propter latum et vulnera: quoniam ibi poterit esse repulsa ubi tot currunt charitatis insignia. **H**ec **Ber.**

Tertia est ratio declarative ostensionis: ut vix per hoc bono remuneratione: et in malo punitione.

Item autem declaratio est triplex.

Prima est declaratio obrecte victoria: et hoc respectu demonum. **B**eda sup **Lu.** **N**on ex imperitia curandi cicatrices servavit: sed ut perperam victoriae sue circumferat triumphum. **U**nde et **Aug.** dicit. **xxij.** **D**e civitate dei quod foris tassis in illo regno in corpore martyrum videbimus cicatrices vulnere quod pro christi nomine proferunt: non enim desolitas in eis: sed vix

gnitas esse: et quedā quavis in corpore non cor-
poris sed virtutis pulchritudo fulgebit. Hec
ille. Fulgebunt itaque cicatrices in corporibus
martyrum sicut stella in celo. sicut lapis pre-
ciosus in anulo: sicut flos in stipite: et sicut
preciosus color in rosa. Unde in corpore christi ci-
catrices nullo modo pertinent ad corruptiones
vel quicunque defectus: sed ad maiorem cumu-
lum glorie: in quantum sunt quedam fructus infi-
gnia. In illis enim locis vulnere est quedam
specialis decor. Unde dicit Hieronymus. quod cicat-
trices ille sunt super radios solis lucidiores.
Sicut autem dicit Thome. in. iiij. par. q. liij. Et il-
la apertura vulnere sit cum quadam solutione con-
tinetis: totum tamen hoc recopensat per maiorem
decoris glorie. Secunda est declaratio col-
late misericordie: et hoc respectu beatorum: ut vici-
sus videat quod misericorditer sunt redempti et
salvati. Unde de hoc in perpetuum deum lau-
dabunt: et hoc multum cederet eis ad maiorem
gloriam. Beda. Magnū erit gaudium sanctis
videre cicatrices vulnere in christi carne ful-
gida: per quam victor triumphavit et de morte sal-
vavit electos. Nam ibi est fortitudo marty-
rii et salus animi nostrum. Hec ille. Tertia est
declaratio equissime iusticie: et hoc respec-
tu reproborum: ut vici-
sus in iudicio evideret
palam ostendat quod iuste impium dāctur qui
christum preperit: que tamen tunc videbunt mani-
feste tagna vulnera per eis prulisse: Unde
sicut dicit Augustinus. lib. de symbolo. Sciebat
christus quod cicatrices in suo corpore servaret.
Sicut enim demonstravit thome non credenti
nisi rageret et videret: ita et inimicis vulne-
ra demonstratur? est sua ut puniret eos
veritas dicat: Ecce hominem quem crucifixi-
stis: videtis vulnera que infixistis: agno-
scitis latus quod pupugistis: quoniam per vos et pro-
pter vos apertum est nec tamen intrare volu-
istis. Hec ille. Præterquam ex supradictis quoniam
surrexit dominus? veniēter: gaudenter atque
veraciter. Studeam? itaque nunc sibi? for-
mari per ardentem charitatem ut tandem sue
gloriose resurrectionis principes efficiamur
et pueniamus feliciter ad contemplandam
sue divinitatis claritatem cum eo in perpetuum
regnaturi. Amen.

De futura resurrectione
generali. Sermo.

Omnes qui

dem resurgem? i. Cor. xv
Supra diximus christi? resur-
rectione esse exemplar nostre future re-
surrectionis ut sic membra reformetur capiti
Quia sicut dicit Paulus. Phil. iiij. Refor-
mabit corpus humilitatis nostre figura
tū corpori claritatis sue. Ideo postquam de do-
mini resurrectione dixim? pueniens de fu-
tura generali corporum resurrectione sermo
non facere. Circa quam resurrectione tres ha-
bebimus considerationes principales.

Prima est consideratio theologalis ap-
probationis.

Secunda est consideratio generalis dispo-
sitionis.

Tertia est consideratio specialis distin-
ctionis.

Prima igitur est consideratio theo-
logalis approbationis. Ubi sunt con-
siderande approbationes huius in-
fallibilis veritatis theologice. Omnes re-
surgem? que veritas hinc ex fide certissi-
ma cum sit nostre fidei articulus: tamen per con-
solidatione fidei potest approbari tribus viis

Primo auctoritatibus.

Secundo rationibus.

Tercio exemplis et similitudinibus

Primo approbat aucto-
ritatibus. Isa. xlvj. Venient mortui tui
et interfecti tui resurgent. Et post sequit
Vos qui in pulvere estis expergiscimini
et laudate: quia res. Et Ezechiel. xxxvij.
Hec dicit dominus deus: Ecce ego aperiam
tumbas vestras et educam vos de sepul-
cris vestris popule meus. Et Job. xix.
Scio quod redemptor meus vivit et in novis-
simo die de terra surrecturus suus res. et
propter que verba Hieronymus dicit de iob
ad paulinum. Ut de ceteris sileam resurre-
ctione corporum sic propheta ut nullus de ea vel
manifestius vel clarius scripserit. Ite. ij.
Dach. vij. Dies illi septem fratres cum mis-
erati gratatē martyriū suscipiebāt propter ob-
servatione legis et spem resurrectionis: quoniam
vni offerēs membra ait: Et celo ista possido
sed propter dei leges hec ipa dispicio: quoniam ab ipso
me ea acceptum spero. Et alii dicit Rex mōi
per suis legibus defunctos i et neyite resurrectione